

cial, a aquells qui, convençuts que la premsa és una força, estan igualment convençuts que aquesta força no es pot aplicar legítimament a altra cosa que al bé del comú i a la dignificació del proïsme.»

La premsa i la ràdio

De Carles Soldevila, al «Butlletí de la Cambra Mercantil» :

«És inútil que ens vulguem oposar amb lleis, reglaments, impostos i altres entrebancs a la creixença del cinema o de la ràdio. A través de tots els obstacles que puguin acumular els legisladors, el cinema ahir i la ràdio avui, i demà la televisió, faran via i obtindran un èxit formidable. Per què? Perquè aquestes novetats, pel fet d'ésser-ho i per les immenses comoditats que ofereixen als espectadors i als oients, compten amb el sufragi del públic.

Ara bé, la invencibilitat d'aquestes noves fórmules de difusió de les imatges i dels sons no és incompatible amb la subsistència decorosa i fins pròspera d'altres mitjans tradicionals que no han perdut pas la seva raó d'ésser ni en el terreny de l'art ni en el de la vida social. Em refereixo principalment a la premsa i al teatre.

Qualsevol que sigui el nivell de perfecció que suposem assolit per la ràdio no podem admetre que reemplaci enterament la funció informativa, crítica i educadora que exerceix la premsa. No. Imagineu que les emissores hagin arribat a contractar com a col·laboradors els esperits més eminents de l'època, imagineu que llurs reportatges siguin fets per la nata i flor dels repòrters del país; suposeu que, en comptes de manllevar el servei telegràfic i telefònic als diaris, en tinguin de propi i més complet que el d'aquests... Atorgueu, men-

talment, a la ràdio tots els avantatges compatibles amb la seva naturalesa, i obtindreu, és innegable i em plau de reconèixer-ho, un formidable instrument que podrà estar al servei de l'Esperit o de l'Instint, al servei d'una causa desinteressada d'elevació popular o al servei d'un nucli d'interessos mesquins..., però que, de tota manera, representaria l'eina ideal d'actuació sobre la massa. No obstant, la funció del diari amb els seus articles impresos, i, per tant, permanents, amb les seves noves susceptibles de relectura i de contrast, amb les seves disposicions tipogràfiques que parlen a una altra zona de la memòria que no la veu, etc., resta un òrgan indispensable i insubstituïble de difusió.

La ràdio no pot jerarquitzar les paraules que emet. El mateix valor hi agafa una allocució del cap de l'Estat que l'anunci d'un dentífric; la nova d'una catàstrofe on han sucumbit milers de persones que la nova d'un vell que ha pres mal en baixar del tramvia. En canvi, la premsa pot jerarquitzar tot el material que ofereix i conferir a cada paraula el prestigi que li correspon per la seva importància o per la seva procedència. Noteu que parlo de possibilitats; ja sé que pràcticament, sobretot en les nostres latituds, hi ha diaris que, en lloc d'ajudar el lector a valorar les coses, no fan sinó marejar-lo amb l'espectacle d'un caos. Però si imaginem un diari ben fet, no deixarem de trobar-hi una acurada jerarquia, com per exemple, en un gran hotel, on, al primer cop d'ull, distingiu el saló de festes del hall, la cuina del menjador, les oficines de la consergeria.

La ràdio, per la seva naturalesa mateixa, no és tampoc compatible amb la diversitat d'opinions i menys encara amb la polèmica. Si volgués reemplaçar la premsa integrada pel nombre de diaris que serveixen tendències diverses, que ofereixen punts de vista contradictoris, fracassaria. A la ràdio li és indispensable una certa unitat de criteri en tots els ordres i l'acceptació, si us plau per força, d'un dogma polític.

Aquesta necessitat d'unificació que, com dic, deriva en

bona part de l'índole mateixa de la ràdio, ha estat enormement accentuada per gairebé tots els Estats del món. Així com la premsa més o menys fidel al seu origen, tendeix a la llibertat, la ràdio, víctima natural de la seva facilitat prodigiosa de difusió, cau, més o menys ostensiblement, sota el control del poder públic.

Si fos lícit de fer una simplificació caricaturesca, diríem que la premsa és l'òrgan de la discussió liberal i que la ràdio és l'òrgan de la dictadura indiscutible.

Ara bé: com he dit en començar aquest article, fóra debades, ultra criminal, que ens obstinéssim a frustrar el descabellament d'aquest magnífic mitjà de difusió de sensacions, de noves i d'idees. Cal acceptar-lo amb joia i mirar d'obtenir-ne el màxim profit per a la majoria.

Però ensems, cal salvaguardar la subsistència de la premsa i salvaguardar-la en forma — això és essencial — que no esdevingui un instrument dòcil en mans de l'Estat. Aleshores perdríem bous i esquelles. L'Estat diria: «¿Vols protecció? ¿Vols avantatges i privilegis? Aquí els tens: però en canvi, em faràs el favor d'anar molt en compte a combatre els meus dogmes i a torbar els meus projectes».

No desconec com és difícil de protegir sense oprimir una mica. ¡Si fins la protecció maternal, que és la més generosa de totes, implica el seu bri de coacció, la seva mica d'assimilisme!

No sabem què farà l'Estat, col·locat entre la ràdio, que és un instrument formidable, però relativament fàcil de controlar, i la premsa que fins ara no ha estat prou dòcil a les influències del poder. En canvi, sabem que una emissora catalana ha trobat una fórmula que li permet de publicar, si no pel seu compte, sota el seu patronatge, un diari del vespre.

Aquesta feta, com era d'esperar, ha augmentat la tensió entre els dos òrgans de difusió — el gràfic i el sonor—. Un moment i tot, va semblar que assistiríem a una mena de guerra civil. Ara, sense que s'hagi signat la pau, ni tan sols

A l'Associació de Periodistes de Barcelona : Periodistes de les comarques catalanes
reunits en assemblea.

Les periodistes argentines Srtes. Lola Pita i Martínez i Margarita de ~~Vedia~~ i Mitre, en la visita que feren a l'Associació de Periodistes de Barcelona.

- Vedia

l'armistici, fa l'efecte que la pugna ha perdut una part del seu foc. Tornarà a abrindar-se? Depèn de moltes circumstàncies; unes imputables a les empreses i altres atribuïbles als governs. És evident, per exemple, que segons quina sigui la legislació que defineixi i organitzi la ràdio i segons sigui l'Estatut de Premsa que en definitiva surti de les Corts, tindrem una pau relativa o una guerra a mort.

El meu desig fóra que una mica de seny, si més no econòmic, ens permetés d'aprofitar els avantatges de tots dos òrgans. Personalment deploraria que no es poguessin canalitzar cap a la premsa les abundors de la ràdio. No veig amb cap prevenció, ans la desitjo, una concomitància entre les eines noves i les eines velles, sempre que serveixi per a millorar-les i perfectir-les. En els països de major densitat material i moral, constantment hi ha contactes entre la premsa i la ràdio, entre la ràdio i el cinema, entre el fonògraf i la ràdio, entre el cinema i el teatre. Les baralles d'interessos no duren perquè troben aviat bases d'intel·ligència. Els empresaris o llurs inspiradors s'adonen a temps que entre llurs empreses hi ha més punts de contacte fructífer que no de fricció dolorosa. El fabricant de pel·lícules veu que sense un teatre fort que li serveixi d'incubadora d'artistes i de laboratori experimental d'obres, el seu negoci no reeixirà. El trust periodístic percep aviat que li és més avantatjós fer reportatges gràfics, movietones o noticiaris, que no obstinar-se que les cases de pel·lícules s'abstinguin de fer-ne.

¡Tant de bo a casa nostra poguéssim entrar en aquest clima de col·laboració i de concòrdia! ¡Tant de bo totes les invasions que la premsa fes en el terreny de la ràdio o viceversa servissin, no sols per apuntalaments de tipus econòmic, sinó per augmentar la solvència moral, artística i intel·lectual d'ambdós òrgans!

Si aconseguixen aquests resultats, llurs pactes i bescanvis ens mereixeran simpatia. Si no, no.»